

1. Algemeen

1.1. Inleiding

De Vlaamse Trainersschool organiseert en erkent redderscursussen en reikt getuigschriften van redder uit.

cursus/ getuigschrift	geldigheid
Hoger Redder (HR)	in heel Vlaanderen (voor overdekte en niet-overdekte circulatiebaden en open zwemgelegenheden)
Basisredder (BaR)	voorzien voor zwembaden die maximaal 1,40 m diep en maximaal 200 m ² groot zijn
Duiker Redder (DR)	als gelijkwaardig beschouwd aan het brevet van Hoger Redder voor duikactiviteiten

1.2. Cursusstructuur

De overgangsmodule Redder aan zee naar HR wordt apart georganiseerd en geëvalueerd. De module bestaat uit 4 vakken.

Cursus overgangsmodule vak	evaluatietype	D/ND	theorie	praktijk	totaal
Reanimatie – RaZ naar HR	P+T	ND	3	10	13
Redding – RaZ naar HR	P	ND		4	4
EHBO – RaZ naar HR	P	ND		3	3
Functioneren in een zwemgelegenheden	T	ND	3	1	4

1.3 Toelatingsvoorwaarde

Minstens **17 jaar** worden in de loop van het kalenderjaar waarin de cursus start.

Houder zijn van een recent gehomologeerd diploma '**Redder aan zee**' van de provincie West-Vlaanderen (recent WOBRA-diploma met recent WOBRA-bijscholingsattest).

1.4 Eerste cursusdag

De cursusverantwoordelijke/ docent

- deelt het **specifiek examenreglement** uit, inclusief de foutenbladen reanimatie en EHBO. (In de loop van de cursus licht hij het examenreglement mondeling toe teneinde misvattingen te voorkomen);
- deelt de **cursusteksten** uit;
- brengt de kandidaten ten laatste tijdens de eerste cursusdag op de hoogte van de **examendata** (eerste zitting en tweede zitting).

1.5 Aanwezigheid tijdens de lessen

De cursusverantwoordelijke/ docent houdt de aanwezigheden van cursisten tijdens de lessen bij. De examencommissie kan een cursist de deelname aan de examens weigeren op basis van zijn afwezigheden (>20%). De cursist wordt hiervan schriftelijk op de hoogte gebracht.

1.6 Aanwezigheid tijdens de examens

Eerste zittijd. De cursist die gewettigd afwezig was op het theorie-examen, mag – als de organisatie dit toelaat – op het praktijkexamen de theorie schriftelijk afleggen. De examencommissie beschouwt de cursist die afwezig is op het praktijkexamen, als uitgesteld.

Tweede zittijd. Enkel ingeschreven cursisten kunnen deelnemen aan de tweede zittijd, zijnde het algemene herexamen. De cursist geniet in de tweede zittijd een vrijstelling voor vakken waarvoor hij eventueel wel examen heeft afgelegd en een A- of B-quoting heeft behaald. De examencommissie beschouwt de cursist die afwezig is op het examen van de tweede zittijd, als niet geslaagd.

Elke kandidaat moet zich op het examen/herexamen kunnen identificeren met zijn identiteitskaart.

1.7 Theorie-examen

examenvorm	vragen over	behorende tot het vak	vragen	examenmoment
schrift (examen)/ mond (herexamen)	Reanimatie Functioneren in een zwemgelegenheid	Reanimatie – RaZ naar HR Functioneren in een zwemgelegenheid	open, beperkt aantal, relevant, selecterend	buiten de cursusuren

De cursisten leggen het theorie-examen schriftelijk af, tijdens een vastgelegd examenmoment. Hiervoor wordt 2 uur voorzien.

De cursusverantwoordelijke (op het schriftelijke examen) / het jurylid (op het mondelinge herexamen) stelt relevante open vragen die voldoende selecterend zijn. De vragen zijn in aantal en omvang beperkt. De cursusverantwoordelijke geeft de cursisten in de loop van de cursus enkele voorbeeldvragen. Er worden geen multiple-choice vragen gesteld.

Een mondelinge verdediging kan plaatsvinden wanneer de docent uitzonderlijk oordeelt dat een correcte evaluatie van de cursist niet mogelijk is doordat deze onduidelijk op de examenvragen van het schriftelijk examen heeft geantwoord. De docent toetst bijkomend en mondeling de kennis van de cursist tijdens het praktijkexamen.

De cursusverantwoordelijke kan op het theorie-examen (en de examenvoorzitter kan op het herexamen) een afwijking toestaan in de vorm van examineren op basis van een uitzonderlijke, individuele situatie.

1.8 Praktijkexamen

Het aantal juryleden op het praktijkexamen hangt af van het aantal ingeschreven cursisten.

cursisten	1-16	17-24	25-32	33-40	41-48	per 1 tot 8 meer
juryleden	2	3	4	5	6	+1

Het volledige praktijkexamen wordt op één dag afgenomen. De docent evalueert geen onderdelen vooraf.

examenvorm	proeven	behorende tot het vak	examenmoment
praktijk op het droge	niet in volgorde: reanimatiesimulatie EHBO-simulatie	Reanimatie – RaZ naar HR EHBO – RaZ naar HR	op de ex dag, max 3u
praktijk in het water	in volgorde: reddingssimulatie (HR)	Redding – RaZ naar HR	op één ½ dag (van de ex dag) max 1u30

1.9 Quotering en vrijstelling

In elke cursusorganisatie verloopt het examineren over twee examenzittijden.

De examencommissie kent **per vak** een afzonderlijke score toe. Mogelijkheden: **A** (zeer goed), **B** (voldoende), **C** (onvoldoende), **D** (sterk onvoldoende), **N** (niet afgelegd).

Enkel de quotering A en B leidt tot vrijstelling. Een onvoldoende (C en D) is steeds niet deliberaerbaar (**ND**).

Ook een onvoldoende (C of D) op de **delen** (reanimatie theorie, reanimatiesimulatie) is steeds niet deliberaerbaar (ND).

vakken en proeven met mogelijke quotering				
Reanimatie – RAZ naar HR			A-B-C-D	ND
reanimatie theorie	A-B-C-D	ND		
reanimatiesimulatie	A-B-C-D	ND		
Redding – RaZ naar HR			A-B-C-D	ND
reddingssimulatie (HR)	A-B-C-D	ND		
EHBO – RaZ naar HR			A-B-C-D	ND
EHBO-simulatie	A-B-C-D	ND		
Functioneren in een zwemgelegheid			A-B-C-D	ND

De cursist met een A- of B-quotering op de 4 vakken, bekommt het **diploma HR**.

De cursist kan op elk vak een **vrijstelling** (A- of B-quotering) behalen naar het herexamen en naar een nieuwe cursus. De vrijstellingen blijven onbeperkt gelden. Deelvrijstellingen zijn niet mogelijk.

Overgangsmaatregel vrijstelling bisjaar

quotering A of B (van VJ 2013 tem NJ 2015) vak	=>	quotering A of B (vanaf VJ 2016) vak
Theorie Reanimatie – RaZ naar HR <u>én</u> Praktijk reanimatie – RaZ naar HR	=>	Reanimatie – RaZ naar HR
Praktijk redding – RaZ naar HR	=>	Redding – RaZ naar HR
Praktijk EHBO – RaZ naar HR	=>	EHBO – RaZ naar HR

Kandidaten kunnen geen bisvrijstelling bekomen op basis van vakken of delen afgelegd **voor 2013**.

1.10 Bekendmaking resultaat

De docent neemt **notities** bij het examineren van de praktijk op het droge en de praktijk in het water. De docent deelt onmiddellijk na elke proef het resultaat ondubbelzinnig mee aan de cursist: voldoende of onvoldoende. De docent kan zijn oordeel verantwoorden.

2. Toelichting bij de vakken en proeven RaZ naar HR

2.1 Vak Redding – RaZ naar HR (reddingssimulatie)

zwembad

- 25m-bad met diep en ondiep gedeelte (Indien het 25m-bad geen ondiep gedeelte heeft, is een peuterbad vereist voor de ondiep-gedeelte-simulaties)
- diep gedeelte: minstens 2,2m diep
- ondiep gedeelte: minstens 1,0m
- grootte van diep/ondiep gedeelte ifv waden: geen eisen

benodigdheden

- vervoerspop (uniform: rode DLRG-pop of gelijk gestelde pop : gewicht in het water, volledig ondergedompeld: tussen 1,10 en 1,20 kg)
- reddingsgordel
- spineboard (eventueel drijfmat), stifneck

kledij

- niet aanspannende kledij van een redder:
 - o los T-shirt: met korte mouwen (halfweg de bovenarm), buik en rug volledig bedekt
 - o losse korte broek, zwem- of loopshort
- niet toegelaten: zwembriljetje, neusknijper
- wél toegelaten: bril

Elke kandidaat voert **één van de 12** reddingssimulaties uit. De reddingssimulatie is door **toeval** bepaald (ahv het evaluatieformulier).

De reddingssimulatie wordt afgenomen op de **examendag**. De simulatie wordt afgenomen in het ondiep of het diepe gedeelte.

Reddingssimulaties	RaZ naar HR
sim 1 schijnbaar bewusteloos (geen gevaar)	ondiep + diep
sim 2 kuitkramp (dreigend gevaar)	diep
sim 3 verslikking (dreigend gevaar)	diep
sim 4 slag in aangezicht (dreigend gevaar)	ondiep
sim 5 chloorvergiftiging (noodsituatie)	ondiep + diep
sim 6 flauwte (noodsituatie)	ondiep + diep
sim 7 bewusteloos (noodsituatie)	diep
sim 8 hartinfarct (noodsituatie)	ondiep
sim 9 drenkeling op bodem (noodsituatie)	diep
sim 10 drenkeling op bodem + niet-zwemmer (noodsituatie)	diep
sim 11 nekletsel na sprong (noodsituatie)	ondiep
sim 12 rugletsel na duik (noodsituatie)	ondiep

**SPECIFIEK EXAMENREGLEMENT REDDER AAN ZEE naar HOGER REDDER
(goedgekeurd op de denkcel op 14/06/2016, in voege vanaf NJ 2016)**

Organisatie. Voorstel. (Een andere organisatie mag, maar zal steeds de kans openhouden dat elke simulatie geëvalueerd wordt en kent de simulatie eveneens toe door toeval.)

De **groeps- en zwembadindeling** hangt af van het aantal kandidaten en aantal juryleden.

tot 11 kand ⁽¹⁾ (minimum 6 kand/ groep)	12 tot 17 kand	18 tot 24 kand ⁽²⁾	25 tot 32 kand ⁽²⁾	vanaf 33 kand ⁽²⁾
2 juryleden ⁽³⁾	2 juryleden ⁽³⁾	3 juryleden ⁽³⁾	4 juryleden ⁽³⁾	5 juryleden ⁽³⁾
=> 1 groep	=> 2 groepen	=> 3 groepen	=> 4 groepen	=> 5 groepen

⁽¹⁾ enkel indien 11 of minder: overweeg aanvulling met niet-geslaagden tot 12

⁽²⁾ enkel indien voldoende aantal juryleden: splitsing vanaf 24/ vanaf 30-31-32 mogelijk

⁽³⁾ volgens aanwezigheid juryleden:

cursisten	1-16	17-24	25-32	33-40	41-48	per 1 tot 8 meer
juryleden	2	3	4	5	6	+1

Zwembadindeling. De reddingssimulaties per locatie.

ondp	dp	ondp	dp	ondp	dp	ondp + dp	ondp
Sim 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12	Sim 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12	Sim 1-4-5-6-8-11-12	Sim 1-2-3-5-6-7-9-10	Sim 1-4-5-6-8-11-12	Sim 1-2-3-5-6-7-9-10	idem +	Sim 1-4-5-6-8-11-12

functies

- slachtoffer (SO): volgt duidelijke instructies van de redders op, anticipeert niet, richt zich naar de hoofdredder (vb sim 12: aandacht trekken vooraf)
- betrokkene: maakt de simulatie samen met het SO mogelijk (sim 11: springen op SO; sim 9 en 10: redder aanspreken bij verdrinking)
- omstanders: hulpvaardige leken, stellen zich neutraal op, gehoorzamen de redders, voeren enkel uit zoals de redder het formuleert (bij evacuatie, verlenen van hulp)
- hoofdredder (in T-shirt en short): treedt duidelijk en overtuigend op, kan taken delegeren naar assistent-redder, geeft bevelen, is verantwoordelijk voor de acties van zijn assistent en eventuele omstanders (controleert), wordt geëvalueerd
- assistent-redder (in T-shirt): neemt geen initiatief, voert de bevelen van de hoofdredder zo goed mogelijk uit, wordt niet geëvalueerd.

terminologie

- overleg: communicatie (roepen of gebaren) met assistent-redder (kan kort)
- externe hulp: (zelf of bevel aan assistent-redder) zwembadirecteur verwittigen (via alarmknop of interne lijn of rechtstreeks) of 112 bellen. Een alarmknop kan enkel gebruikt worden indien deze in het zwembad van het examen effectief aanwezig is. Op het herexamen zal de alarmknop steeds aanwezig zijn.
- evacuatie zwembad: (zelf of bevel aan assistent-redder) alarmknop indrukken of fluiten of roepen

Reddingssimulatie (HR)		
sim 1: schijnbaar bewusteloos (geen gevaar) - ondiep/ diep		
<i>beschrijving</i>	<i>pass</i>	<i>fail (uitsluitend)</i>
Een zwemmer drijft ontspannen op de rug (oren in het water), onbeweeglijk, met de ogen dicht. Hij richt zich op als de hoofdredder overtuigend zijn aandacht trekt (luid roept of fluit).	luid roepen, hard fluiten op zwemmer ter controle van bewustzijn van verdachte zwemmer	U1: geen controle bewustzijn: niet hoorbaar roepen of fluiten (<1 minuut) U2: natte redding U3: evacuatie zwembad U4: externe hulp (de simulatie stopt als het slachtoffer zich opricht of 1 minuut na schijnbaar bewustzijnsverlies)
sim 2: kuitkramp (dreigend gevaar) - diep		
<i>beschrijving</i>	<i>pass</i>	<i>fail (uitsluitend)</i>
Een zwemmer grijpt plots naar zijn kuit en roept meermaals (in paniek) "Au, help!". Hij blijft met mond en oren boven water en volgt de instructies van de hoofdredder op (kan een reddingsmiddel grijpen of zelfstandig aan de kant geraken). Bij stretchen of aan de kant verdwijnt de kramp, wordt de zwemmer rustig.	overleg + droge redding (zwemmer aan de kant praten of reddingsmiddel aanreiken, kalmeren)	U1: geen of natte redding U2: evacuatie zwembad U3: externe hulp (de simulatie stopt bij het stretchen of 2 minuten na optreden van de symptomen)
sim 3: verslikking (dreigend gevaar) - diep		
<i>beschrijving</i>	<i>pass</i>	<i>fail (uitsluitend)</i>
Een zwemmer verslikt zich en hoest effectief (luid, meermaals, snel). Hij slaat met de armen op het water (is in paniek), trekt de aandacht (zonder te roepen) van de hoofdredder. Met reddingsmiddel of aan de kant kalmeert de zwemmer, stopt hij met hoesten.	overleg + droge redding (zwemmer aan de kant praten of reddingsmiddel aanreiken, kalmeren)	U1: geen of natte redding U2: evacuatie zwembad U3: externe hulp (de simulatie stopt als het SO aan de kant is en gekalmeerd is of 1 minuut na de eerste symptomen)
sim 4: slag in het aangezicht (dreigend gevaar) - ondiep		
<i>beschrijving</i>	<i>pass</i>	<i>fail (uitsluitend)</i>
Twee crawlzweimmers raken elkaar bij kruisen. Eén zwemmer slaat de andere zwemmer per ongeluk in het aangezicht. De gekwetste zwemmer staat recht, houdt de handen voor het aangezicht (mond vrij) en roept meermaals naar de hoofdredder 'au, mijn gezicht'. De pijn vermindert als het SO op de kant is.	overleg + droge redding + EHBO (aanzet*)	U1: geen of natte redding U2: evacuatie zwembad U3: externe hulp U4: SO niet kalmeren U5: SO niet uit het water halen (de simulatie stopt als het SO op de kant is of 2 minuten na de eerste symptomen)
sim 5: chloorvergiftiging (noodsituatie) - ondiep/ diep		
<i>beschrijving</i>	<i>pass</i>	<i>fail (uitsluitend)</i>
Enkele zwemmers (in het water) klagen bij de hoofdredder (binnen de minuut) over geïrriteerde ogen, neus, keel, pijn bij ademen. Ze hoesten en zijn kortademig. Na evacuatie verminderen de klachten.	overleg + externe hulp + evacuatie zwembad (droge redding) + eigen veiligheid + verluchting indien mogelijk + EHBO-aanzet* (O2 voor meest ernstige SOs)	U1: geen overleg met collega U2: geen externe hulp U3: geen evacuatie zwembadhal U4: geen of natte redding U5: geen O2 (bevel) (de simulatie stopt na evacuatie, externe hulp en O2-bevel of 3 minuten na eerste klachten)

**SPECIFIEK EXAMENREGLEMENT REDDER AAN ZEE naar HOGER REDDER
(goedgekeurd op de denkcel op 14/06/2016, in voege vanaf NJ 2016)**

sim 6: flauwte (noodsituatie) - ondiep/ diep		
<i>beschrijving</i>	<i>pass</i>	<i>fail (uitsluitend)</i>
Een zwemmer zegt (2x) tegen de hoofdredder heel verstaanbaar: 'ik voel me onwel'. Dan valt de zwemmer flauw: hij ligt onbeweeglijk, ontspannen op de buik, aangezicht in het water. Het SO ontwaakt (opent ogen, beweegt) pas <i>aan</i> de kant.	overleg + natte redding (SO op de rug draaien, naar de kant waden/ zwemmen) + aanzet* externe hulp en evacuatie door assistent-redder + bevraging SO	U1: geen overleg voor de natte redding U2: SO niet binnen 20" op de rug (aangezicht uit het water) U3: SO niet aan de kant brengen (ondiep of diep gedeelte) (de simulatie stopt als het slachtoffer <i>aan</i> de kant is of 1 minuut na bewusteloosheid)
sim 7: bewusteloos (noodsituatie) - diep		
<i>beschrijving</i>	<i>pass</i>	<i>fail (uitsluitend)</i>
Een zwemmer zegt (2x) tegen de hoofdredder heel verstaanbaar: 'ik voel me onwel'. Dan valt de zwemmer flauw: hij ligt onbeweeglijk, ontspannen op de buik, aangezicht in het water. Het SO ontwaakt (opent ogen, beweegt) pas <i>op</i> de kant.	overleg + natte redding (SO op de rug draaien, naar de kant waden/ zwemmen, op de kant brengen met spineboard of drijfplank) + aanzet* externe hulp en evacuatie door assistent-redder + bevraging SO	U1: geen overleg voor de natte redding U2: SO niet binnen 20" op de rug (aangezicht uit het water) U3: SO niet op de kant brengen met spineboard of drijfplank (diep gedeelte) (de simulatie stopt als het slachtoffer <i>op</i> de kant is of 2 minuten na bewusteloosheid)
sim 8: hartinfarct (noodsituatie) - ondiep		
<i>beschrijving</i>	<i>pass</i>	<i>fail (uitsluitend)</i>
Een zwemmer staat stil in het water bij een trapje, grijpt naar de borst, klaagt van plotse intense pijn op de borst en uitstralingspijn naar de schouder, is kortademig, kijkt angstig. De klachten houden aan.	overleg + natte redding (SO geruistellen en ondersteunen langs trapje) + EHBO + externe hulp (+ evacuatie zwembad)	U1: geen ondersteuning van SO bij verlaten van water U2: SO niet in halfzit U3: geen externe hulp U4: geen O2 en AED (bevel) (de simulatie stopt na de EHBO-aanzet op de kant of na 4 minuten)
sim 9: drenkeling op de bodem (noodsituatie) - diep		
<i>beschrijving</i>	<i>pass</i>	<i>fail (uitsluitend)</i>
Een zwembadgast gaat de hoofdredder tegemoet (bij binnenkomen van hoofdredder in zwembad) en roept duidelijk: 'help, hier ligt iemand op de bodem'. De zwembadgast wijst gelijktijdig het slachtoffer (pop) aan.	overleg + externe hulp + evacuatie zwembad + natte redding + aanzet* rea	U1: geen overleg voor de natte redding U2: geen externe hulp U3: geen evacuatie zwembad U4: SO niet bij eerste sprong of duik boven water halen U5: SO niet vervoeren tot aan kant of ondiep gedeelte (de simulatie stopt na externe hulp en evacuatie en nadat het SO ad kant of ih ondp gedeelte is met het aangezicht boven water, of na 4 minuten)
sim 10: drenkeling op bodem + niet-zwemmer (noodsituatie) - diep		
<i>beschrijving</i>	<i>pass</i>	<i>fail (uitsluitend)</i>
Een zwembadgast gaat de hoofdredder tegemoet (bij binnenkomen van zwembad) en roept duidelijk: 'help, er ligt iemand op de bodem!' Hij wijst naar het slachtoffer. Onmiddellijk nadien roept een niet-zwemmer voortdurend	overleg + externe hulp + evacuatie zwembad + droge en natte redding* * de hoofdredder voert de droge én natte redding uit	U1: geen externe hulp U2: geen evacuatie zwembad U3: eerst drenkeling opduiken, (dan pas bijna-drenkeling in veiligheid brengen) U4: natte redding (voor bijna-

en heel luid: 'help, ik verdrink!'.		drenkeling) U5: SO niet bij eerste sprong of duik boven halen én vervoeren tot aan de kant of het ondp gedeelte (de simulatie stopt als beide SOs aan de kant zijn of na 4 minuten)
sim 11: nekletsel na sprong (noodsituatie) - ondiep		
<i>beschrijving</i>	<i>pass</i>	<i>fail (uitsluitend)</i>
Een zwembadgast trekt de aandacht van de hoofdredder en springt 'op' het hoofd van een rechtstaande zwembadgast. Het SO staat recht (hoofd rechtop, aangezicht naar voor) maar wankelt, grijpt naar nek en hoofd, klaagt van nekpijn ("au, mijn nek") en tintelingen in handen, is verward.	overleg + externe hulp + evacuatie zwembad + natte redding (met stifneck en spineboard bij rechtstaand SO)	U1: geen externe hulp U2: geen evacuatie zwembad U3: geen stabilisatie stifneck* U4: geen stabilisatie spineboard* (de simulatie eindigt als het SO de stifneck in het water aan heeft en op de kant is met spineboard of na 6 minuten) *: stabiliteit is een vereiste
sim 12: rugletsel na duik (noodsituatie) - ondiep		
<i>beschrijving</i>	<i>pass</i>	<i>fail (uitsluitend)</i>
Een zwemmer trekt de aandacht van de hoofdredder en duikt met het hoofd op de bodem. Het SO ligt drijvend op de rug in het water (oren onder water, het hoofd in het verlengde van de romp), klaagt van nek- en rugpijn, onmacht, gevoelloosheid, tintelingen, is verward.	overleg + externe hulp + evacuatie zwembad + natte redding met hulpmiddelen	U1: geen externe hulp U2: geen evacuatie zwembad U3: geen stabilisatie vice-grip* U4: geen stabilisatie stifneck* U5: geen stabilisatie spineboard* of drijfplank (de simulatie eindigt als het SO op de kant is (met stifneck en spineboard/ drijfplank) of na 6 minuten) *: stabiliteit is een vereiste

*Aanzet. De jury onderbreekt de kandidaat. Hoeft niet uitgevoerd te worden. Wordt niet beoordeeld.

sim 1 tot en met 12

fail (uitsluitend)

U: onduidelijk optreden, onopvallend of ongeloofwaardig handelen (=gebrekkige communicatie)

Voorbeelden:

- onverstaanbaar spreken (zinnen afbreken, erg stil praten, grammaticaal erg verkeerde zinnen vormen, essentiële vaktaal ontbreken, spreken zonder enige intonatie)
- amper hoorbaar fluiten (zwak blazen)
- de aangesprokene niet of nauwelijks aankijken (geen oogcontact)
- geen aandacht krijgen van omstanders, in het ijle spreken
- omstanders vrijblijvend aanspreken (omstanders niet sturen in hun handelen)
- tijdens de hele reddingsactie ter plaatse blijven staan
- het ontbreken van ondersteunende gebaren (armen niet gebruiken: gekruist houden of op de rug of in de zijde)
- onzekerheid uitstalen, handelen zonder overtuiging (in gelaatsuitdrukking en lichaamstaal)
- zich clownesk gedragen of de spot drijven met de redding

Door de examencommissie niet gehoorde of foutief begrepen conversaties of onopgemerkte handelingen wijzen op een gebrekkige communicatie.

U: handelingen uitvoeren of voorstellen (niet uitgelokt door de jury) die erg nadelig zijn voor het slachtoffer

Voorbeeld:

- alle handelingen bij een SO met een hartinfarct correct uitvoeren, maar dan (ongevraagd) buikstoten voorstellen

2.2 Vak Reanimatie – RaZ naar HR

2.2.1 Reanimatie theorie

Elke kandidaat beantwoordt vragen over reanimatie (zie: 1.7 Theorie-examen).

2.2.2 Reanimatiesimulatie

De kandidaten leggen **per twee en twee maal** (in deel één en deel twee) een **gecombineerde reanimatieproef** af.

Toeval (door trekking van een kaartje) bepaalt de reanimatiesituatie. Het jurylid deelt telkens de situatie mee die geëvalueerd zal worden (net voor deel één en deel twee). Het jurylid controleert het juist verstaan.

De kandidaten vervullen in beide delen complementaire functies (die wisselen na het eerste deel).

Elke kandidaat wordt geëvalueerd op:

- **rea** van een volwassene op een Resusci Anne (of gelijkwaardig) **of** rea van een kind op Little Junior (of gelijkwaardig) **of** rea van een baby op een Baby Anne (of gelijkwaardig) (het slachtoffer is wel of geen drenkeling, de reanimatie verloopt volledig met of grotendeels zonder collega-redder)
- gebruik van een **AED** (en indien nuttig een zakmasker)
- gebruik van één **O2-toedieningssysteem**: zakmasker met O2 **of** Manually Triggered Ventilator **of** blaasballon met O2 (het jurylid steekt enkel het te gebruiken O2 -toedieningssysteem in de koffer)

Een kandidaat wordt sporadisch (bepaald op evaluatieformulier) geëvalueerd op:

- **inhalatie** O2 (met het on demand systeem of inhalatie wegwerpmasker)

De simulatie stopt na de 2° wissel (eventueel gevolgd door inhalatie O2). Er is geen demo van de stabiele zijligging.

Het jurylid evalueert beide kandidaten gelijktijdig maar afzonderlijk.

Reanimatiesituaties en functies

SITUATIES		OMSTANDER		GEEN OMSTANDER	
volw	geen verdr	30:2		eerst zelf 112	
	verdr	5(30:2)		<i>eerst 1 minuut CPR</i>	
kind/ baby		5(15:2) of 5(30:2)		<i>eerst 1 minuut CPR</i>	
EVALUATIES		KAND 1	KAND 2 (collega-redder)	KAND 1	KAND 2 (collega-redder)
volw of kind of baby		<ul style="list-style-type: none"> • start rea • rea • dient O2 toe 	<ul style="list-style-type: none"> • brengt AED/ZM/O2 • maakt AED/ZM klaar • rea AED/ZM • wissel (2° analyse) 	<ul style="list-style-type: none"> • 112 + AED/ZM + rea AED/ZM of • <i>rea + 112 + rea AED</i> • wissel (2° analyse) 	<ul style="list-style-type: none"> • brengt O2 • dient O2 toe

Uitsluiting. Een kandidaat wordt uitgesloten bij 1 grote fout of 4 kleine fouten (zie grote-kleine foutenblad) over beide delen heen. Het grote-kleine foutenblad is dwingend, maar de lijst is niet volledig. Na de volledige reanimatieproef deelt het jurylid elke kandidaat de uitslag (voldoende/onvoldoende) mee.

Inmenging jurylid. Tijdens de volledige test (ook na deel 1) geeft het jurylid geen opmerkingen over de uitvoering. Het jurylid drukt wel de pauzeknop in indien de kandidaat de stekker insteekt voor het kleven van de elektroden (bij AED's die deze volgorde vereisen.)

Taakverdeling twee kandidaten. Wie de AED bedient, heeft de leiding. Deze kandidaat is verantwoordelijk voor de veiligheid en het wisselen van functie tijdens de 2° analyse. Deze kandidaat wordt niet vertraagd voor het kleven van de elektroden. Bij een volwassen SO (met collega redder) wordt de hartmassage niet onderbroken bij het kleven van de elektroden.

Communicatie tussen de twee kandidaten. De kandidaten sturen elkaar niet bij. Wie de AED bedient, beveelt wel 'afstand houden', 'O2 afwenden'. Verkeerd gekleefde elektroden herkleeft de partner niet. In de situatie zonder collega redder vraagt de redder die later aankomt of de 112 gebeld werd.

2.3 Vak EHBO – RaZ naar HR (EHBO-simulatie)

De kandidaten leggen **per twee** de EHBO-proef af: één kandidaat treedt op als **hulpverlener**, de andere is het **slachtoffer**. Vervolgens wisselen ze van functie.

De EHBO-situaties worden door **toeval** bepaald (bij trekking van een kaartje en twee foto's).

Elke foto verwijst naar een **aandoening/letsel** (behorende tot categorie A of B of C).

Het jurylid stelt gerichte vragen. Elke kandidaat beantwoordt vragen en verleent **effectief hulp** bij de medekandidaat (fictief slachtoffer).

Materiaal: O2-toedieningssysteem inhalatie (on demand systeem of inhalatie wegwerpmasker), EHBO- en verbandkoffer, stifneck, draagberrie of spineboard, deken.

categorie A: aandoening/ O2-problematiek	categorie B: bewegings- en bloedvaten- problematiek	categorie C: huidwonden en hoofdletsels
bewusteloos SO (zonder trauma)	gesloten breuk	schaafwonde
angina pectoris en hartinfarct	open breuk	snijwonde
duikongeval (deco)	verstuing	crushwonde
elektrocucie	ontwrichting	brandwonde
hypoglycemie	(spier)kneuzing	steekwonde
verstikking	spierverrekking	scheurwonde
hyperventilatie	spierscheur, peesscheur	bijtzwonde
TIA en CVA/beroerte	spierkramp	vreemd voorwerp in de huid
chloorvergiftiging	amputatie	hersenschudding
allergie	slagaderlijke bloeding	schedelbreuk
COPD en astma	inwendige bloeding	neusbreuk
epilepsie	onderkoeling	vuiltje in oog
CAGE	zonnslag/hitteslag	blauw oog
longoverdruk	neklletsel/rugletsel	tand gebroken/los/uit
		bloedende lip/tong
		spontane neusbloeding
		trommelvliesscheur

Voorbeelden van effectieve hulpverlening: het slachtoffer in stabiele zijligging plaatsen, inhalatie O2 geven, een stifneck aanleggen, een wonde ontsmetten, een wonde steriel afdekken, het slachtoffer vervoeren.

2.4 Vak Functioneren in een zwemgelegenheid

Elke kandidaat beantwoordt vragen over Functioneren in een zwemgelegenheid (zie: 1.7 Theorie-examen).

Lijst grote fouten en kleine fouten REANIMATIE	
UITSLUITEND: 1 GROTE FOUT 4 KLEINE FOUTEN	
1	Handelingen foutief uitvoeren:
	Veiligheid verzekeren
	- over het slachtoffer stappen
	Controle bewustzijn
	- heel hard schudden (hoofd duidelijk van de grond)
	Controle ademhaling
	- hoofd niet achterwaarts kantelen
	- hoofd heel weinig achterwaarts kantelen (bij volw zonder vermoeden van nekletsel)
	- het hoofd eerder bruusk én maximaal achterwaarts kantelen (bij geen vermoeden van nekletsel)
	- geen kin liften
	- duidelijk < 5 seconden
	- 10 tot 20 seconden
	112 laten verwittigen/ zelf verwittigen:
	- onvolledige info meegeven: niet vermelden dat er een slachtoffer is met een ademhalingsprobleem en/of niet de plaats van het slachtoffer vermelden
	- niet vragen aan omstander het zakmasker/ de AED te brengen
	Hartmassage:
	- compressies systematisch én duidelijk < 100/min
	- compressies systematisch en duidelijk > 120 /min
	- handenplaatsing <u>nooit</u> in het midden van borstkas van volw (duidelijk op ribben of op zwaardvormig uitsteeksel), <u>nooit</u> op onderste helft van borstbeen (ki/ba)
	- handenplaatsing <u>soms</u> onnauwkeurig
	- de borstkas systematisch onvolledig ontspannen
	- tijdens de hartmassage meermaals contact lossen met de borstkas
	- de borstkas systematisch én duidelijk < 5 cm indrukken (volw), < 1/3 (ki/ba)
	- de borstkas systematisch en duidelijk > 6 cm indrukken (volw), > 5 cm (ki/ba)
	Beademing (met of zonder zakmasker):
	- het hoofd eerder bruusk én maximaal achterwaarts kantelen (zonder vermoeden van nekletsel)
	- de borstkas gaat niet omhoog
	- de borstkas rijst heel veel (maximaal)
	- de mond tussen 2 beademingen niet of amper van de mond van het slachtoffer nemen (rebreathing)
	- de hartmassage > 10 seconden onderbreken ifv de beademingen
	Verhouding hartmassage : beademing
	- volw: andere (sterk afwijkende) verhouding dan 30:2
	- kind en baby: andere (sterk afwijkende) verhouding dan 15:2 of 30:2

	AED
	- AED niet onmiddellijk activeren
	- elektroden onnauwkeurig kleven: duidelijk op het sleutelbeen/ op de tepel /op het borstbeen en/of in de oksel/ onder de ribben/ op de voorzijde (bij volw); op het borstbeen en tussen de schouderbladen (baby)
	- de elektroden totaal verkeerd kleven: op de linkerborst en onder de rechteroksel; elektroden die elkaar raken
	- na de stroomstoot niet onmiddellijk starten met hartmassage (maar slachtoffer controleren)
2	Verkeerde volgorde van handelingen:
	- 112 pas verwittigen tijdens de hartmassages
	- 112 verwittigen voor de controle ademhaling
	- 2 beademingen geven voor de hartmassage bij de start van CPR (volw)
	- bij drenkeling, kind/baby zonder omstander: onmiddellijk zelf 112 verwittigen
	- bij een volw op het droge (zonder omstander): niet onmiddellijk zelf 112 verwittigen
	- bij een kind/baby met omstander: eerst 1 minuut reanimeren alvorens 112 te verwittigen
	- redder aan AED: niet na ruim 2 min wisselen v functie (met co-red aan O2-voorziening)
3	Handelingen vergeten:
	- niet aangeven oog te hebben voor mogelijk gevaar
	- geen bewustzijn controleren
	- luchtweg niet openen
	- geen ademhaling controleren
	- 112 niet verwittigen
	- geen 5 startbeademingen geven (bij drenkeling, kind/baby)
	- zakmasker dat voorhanden is, niet gebruiken (indien redder eerste beademing)
	- AED: geen controle (vis en verb) afstand v AED + SO en afwenden O2 tijdens analyse
	- AED: geen controle (vis en verb) afstand v AED + SO en afwenden O2 tijdens shock
4	O2-toediening:
	- niet binnen 2 minuten (=vóór de 2° analyse) O2 toedienen
	- borstkas rijst < 1/2 beademingen
	- bij ontwaken: AH niet contr + niet spontaan en bi 1 min O2 inh geven (on demand)

Lijst grote fouten EHBO

Grote fout (GF) en kleine fouten:

- één grote fout (lijst niet volledig) of een veelheid aan kleine fouten (geen lijst) leidt tot **uitsluiting (C of D)**
- een fout is steeds **duidelijk**

A. Aandoeningen/ O₂-problematiek

A1-15 bewusteloos SO (zonder trauma)	<ul style="list-style-type: none"> - controle AH: het SO niet op de rug draaien (indien het SO op de buik ligt) - controle AH: het hoofd niet achterwaarts kantelen - <u>controle AH: < 5 seconden</u> - het SO niet stabiel op zijde leggen mét de mond naar de grond gericht (bij normale ademhaling) - 112 niet (laten) bellen onmiddellijk nadat het SO in stabiele zijligging geplaatst is (<u>in deze volgorde</u>) - geen O₂ toedienen *
A2-16 angina pectoris en hartinfarct	<ul style="list-style-type: none"> - slechts 2 (of <) specifieke symptomen kunnen opnoemen - 112 niet (laten) bellen - het SO niet geruststellen - het SO op de rug leggen - geen O₂ toedienen *
A3 duikongeval (deco)	<ul style="list-style-type: none"> - Eenheid voor Hyperbare geneeskunde of decompressiekamer of 112 niet contacteren/(laten) bellen - geen plat water laten drinken (bij bewust SO) - geen O₂ toedienen * - duikcomputer niet opvragen
A4 elektrocucie	<ul style="list-style-type: none"> - het SO dat nog contact heeft met de elektrische stroom aanraken - de stroombron niet uitschakelen (indien mogelijk) - bij blijvende stroom: geen (droge) isolatie van de grond van hulpverlener <u>en</u> geen droog, niet-geleidend voorwerp gebruiken om de stroombron van het SO te verwijderen [één van beiden wel: géén GF] - 112 niet (laten) bellen - bij zichtbare brandwonden: niet koelen met stromend water
A5-17 hypoglycemie	<ul style="list-style-type: none"> - bij bewust SO: niet de vraag stellen 'lijdt je aan diabetes?' - bij bewust SO: geen suikers geven - bij bewustzijnsverlies: zie fouten A1-15
A6-18 verstikking	<ul style="list-style-type: none"> - onvolledig: buikstoten toedienen - volledig: geen rugslagen toedienen - volledig: geen buikstoten toedienen bij volw (niet zichtbaar zwanger) en kind - bij bewustzijnsverlies: niet onmiddellijk 112 (laten) verwittigen én reä starten
A7-19 hyperventilatie	<ul style="list-style-type: none"> - het SO niet vragen rustig te ademen - het SO zijn lucht niet laten her-inademen (rebreathing)
A8-20 TIA en CVA/beroerte	<ul style="list-style-type: none"> - geen FAST-test uitvoeren (bewust SO) - 112 niet onmiddellijk (laten) bellen na positieve FAST-test - geen O₂ toedienen * - iets te eten of te drinken geven - bij bewustzijnsverlies: zie fouten A1-15
A9-21 chloorvergiftiging	<ul style="list-style-type: none"> - geen externe hulp inroepen - het SO niet evacueren - geen O₂ toedienen *

A10-22 allergie	<ul style="list-style-type: none"> - slechts 1 (of geen enkel) specifiek symptoom opnoemen van anafylactische shock - 112 niet (laten) bellen bij snel opkomende (levensbedreigende) allergische reactie (vb insectenbeet in keel) - geen medicatie laten innemen die door arts werd voorgeschreven - geen O₂ geven bij ademhalingsproblemen
A11-23 COPD en astma	<ul style="list-style-type: none"> - het SO laten bewegen - het SO niet geruststellen <u>en</u> niet vragen rustig te ademen [één van beiden wél: géén GF] - geen aandacht voor een gemakkelijke ademhouding en vrije luchtweg - bij COPD: geen O₂ toedienen of > 5l/ minuut * - bij drenkeling: geen O₂ toedienen * - geen bevraging naar medicatie (vb puffertje) van het SO - 112 niet (laten) bellen indien medicatie niet werkt na 5 minuten - bij bewustzijnsverlies: zie fouten A1-15
A12-24 epilepsie	<ul style="list-style-type: none"> - bij schokken: het hoofd niet beschermen - bij schokken: een voorwerp in de mond steken - schokken trachten tegen te houden - 112 niet (laten) bellen indien er telkens opnieuw een grote aanval begint of het SO ernstige letsels oploopt of de aanval > 5 minuten duurt - bij bewusteloos SO (na schokkende fase): zie fouten A1-15
A13 CAGE	<ul style="list-style-type: none"> - geen FAST-test uitvoeren (bewust SO) - 112 niet onmiddellijk (laten) bellen na positieve FAST-test - geen O₂ toedienen * - iets te eten of te drinken geven - bij bewustzijnsverlies: zie fouten A1-15
A14 longoverdruk	<ul style="list-style-type: none"> - 112 niet (laten) bellen - geen O₂ toedienen * - duikongeval niet herkennen of kunnen situeren (longen) - bij bewustzijnsverlies: zie fouten A1-15

* **O₂ toedienen** = vlot (zonder tijdverlies) O₂ laten inhaleren gebruik makend van het toegewezen O₂-toedieningssysteem (inhalatie = wegwerpmasker of on demand systeem)
 GF: duidelijk tijd verliezen (door verkeerde handelingen te stellen of handelingen uit te stellen, te treuzelen) bij O₂ inhalatie
 [géén GF: niet het gevraagde O₂-inhalatiesysteem gebruiken, indien gevolgd door een vlot gebruik van het gevraagde systeem.]
 Letsels/aandoeningen uit categorie B en C leiden op het examen niet tot het toedienen van O₂.

verband aanleggen

GF: geen functioneel verband aanleggen (vbn: gekwetste zone niet bedekken bij gewrichtsverband, gekwetste voorarm niet ondersteunen met driehoeksverband, druk op het sleutelbeen bij sleutelbeenbreuk)
 [géén GF: het verband niet volgens voorgeschreven techniek aanleggen]

SO vervoeren

GF: het SO niet veilig en efficiënt vervoeren (vbn: SO laten vallen/ bijna laten vallen, het SO erg onhandig verplaatsen, het SO stoten bij vervoer)
 [géén GF: het SO niet volgens voorgeschreven techniek vervoeren]

psychosociale hulp

GF: enkel rekening houden met lichamelijke letsels, geen psychosociale hulp verlenen
 Vbn: geen vriendelijke omgang, niet spreken met het SO, niet luisteren naar het SO, aangeven niet weten hoe hulp te verlenen (ook al voldoen de getoonde technieken)

B. Bewegings- en bloedvatenproblematiek

B1-15 gesloten breuk	<ul style="list-style-type: none"> - het SO niet adviseren het getroffen lidmaat onbeweeglijk te houden - zelf het lidmaat bewegen - druk uitoefenen op de breuk - ijs of coldpack rechtstreeks (of in plastic zak of natte doek) tegen de huid houden (a.) - >20 minuten koelen (b.) - coldspray gebruiken zonder eigen vingers mee te koelen ter controle (c.) - 112 niet (laten) bellen bij ernstige breuk aan onderste ledematen
B2-16 open breuk	<ul style="list-style-type: none"> - het SO niet adviseren het getroffen lidmaat onbeweeglijk te houden - zelf het lidmaat bewegen - druk uitoefenen op de breuk - de wonde niet zo steriel mogelijk afdekken - de wonde reinigen - de wonde ontsmetten - koelen - 112 niet (laten) bellen bij ernstige breuk aan onderste ledematen
B3-17 verstuiking	<ul style="list-style-type: none"> - het SO niet adviseren het getroffen gewricht zo weinig mogelijk te bewegen - te intens koelen (zie gesloten breuk a., b., c.)
B4-18 ontwrichting	<ul style="list-style-type: none"> - het SO niet adviseren het getroffen gewricht onbeweeglijk te houden - het lidmaat opnieuw recht zetten - te intens koelen (zie gesloten breuk a., b., c.) - 112 niet (laten) bellen bij ontwrichting aan onderste ledematen
B5-19 (spier)kneuzing	<ul style="list-style-type: none"> - het SO niet adviseren het getroffen lidmaat zo weinig mogelijk te bewegen - te intens koelen (zie gesloten breuk a., b., c.) - 112 niet (laten) bellen bij abnormale stand of (on)beweeglijkheid van het lidmaat of bij extreme zwelling
B6-20 spierverrekking	<ul style="list-style-type: none"> - het SO niet adviseren het getroffen lidmaat niet te belasten - te intens koelen (zie gesloten breuk a., b., c.)
B7-21 spierscheur, peesscheur	<ul style="list-style-type: none"> - het SO niet adviseren het getroffen lidmaat zo weinig mogelijk te bewegen - te intens koelen (zie gesloten breuk a., b., c.)
B8-22 spierkramp	<ul style="list-style-type: none"> - de verkrampde spier niet rekken - het SO niet adviseren om de inspanning te staken - de spier koelen (tenzij bij hittekramp)
B9 amputatie	<ul style="list-style-type: none"> - het SO niet laten zitten of liggen - de wonde niet zo steriel mogelijk afdekken - bij bloedverlies, de bloeding niet stelpen (rechtstreeks of onrechtstreeks) - 112 niet onmiddellijk (laten) bellen - het geamputeerde lichaamsdeel niet gekoeld (of bevroren) meegeven aan het ziekenhuis
B10 slagaderlijke bloeding	<ul style="list-style-type: none"> - niet onmiddellijk (laten) drukken op de wonde (indien mogelijk) - niet drukken op bovenarmslagader of in lies (onrechtstreekse druk) indien rechtstreekse druk niet mogelijk of niet effectief is - een knevel aanleggen zonder vooraf poging tot bloedstelping via onrechtstreekse druk - 112 zelf bellen alvorens de bloeding te (laten) stelpen - 112 niet onmiddellijk (laten) bellen na de stelping

B11 inwendige bloeding	<ul style="list-style-type: none"> - het bewust SO niet laten liggen - het SO niet geruststellend toespreken - 112 niet onmiddellijk (laten) bellen - bij bewusteloos SO: zie fouten A1-15
B12-23 onderkoeling	<ul style="list-style-type: none"> - het SO niet beschermen tegen verdere afkoeling - bij bewust en rillend SO: niet passief opwarmen en geen warme drank aanbieden - [één van beiden wel: géén GF] - bij diepe onderkoeling: SO laten bewegen - bij diepe onderkoeling: SO laten drinken - bij diepe onderkoeling: SO snel extern opwarmen - bij bewusteloos SO: zie fouten A1-15 (controle AH<10 seconden) - 112 niet onmiddellijk (laten) bellen indien ernstig onderkoeld
B13-24 zonnslag/ hittedslag	<ul style="list-style-type: none"> - het SO niet beschermen tegen verdere opwarming - het SO niet afkoelen - bij bewusteloos SO: zie fouten A1-15
B14-25 nekletsel/ rugletsel	<ul style="list-style-type: none"> - bij bewust SO: het SO niet adviseren onbeweeglijk te blijven - bij bewust SO: het SO zelf bewegen - bij bewusteloos SO: het SO in stabiele zijligging plaatsen - 112 niet onmiddellijk (laten) bellen (na advies onbeweeglijk te blijven) bij vermoeden van nek- of rugletsel - geen nekkraag aanleggen of hoofd klemmen - stifneck aanleggen zonder nek/stifneckmeting - stifneck erg asymmetrisch aanleggen

C. Huidwonden en hoofdletsels

C1 tot 32 bij elke wondverzorging	<ul style="list-style-type: none"> - gebruik van zuurstofwater, eosine, ether, product obv ontsmettingsalcohol, watten in open wonde
C1-18 schaafwonde	<ul style="list-style-type: none"> - wonde niet reinigen (geen poging toe ondernemen) - een vuile schaafwonde niet ontsmetten - een zelf te verzorgen schaafwonde onnodig doorverwijzen
C2-19 snijwonde	<ul style="list-style-type: none"> - wonde niet reinigen (geen poging toe ondernemen) - geen handschoenen aantrekken - wondzalf gebruiken (vochtige wondheling) - openstaande snijwonde (>1mm) niet doorverwijzen - hechtingstrips voorstellen
C3-20 crushwonde	<ul style="list-style-type: none"> - het SO niet doorverwijzen - de wonde niet zo steriel mogelijk afdekken - hechtingstrips voorstellen
C4-21 brandwonde	<ul style="list-style-type: none"> - niet onmiddellijk koelen met stromend, fris of lauw water - wondzalf aanbrengen op door te verwijzen wonde - bij tweedegraads brandwonde (of meer) en groter dan geldstuk van 2 euro: niet doorverwijzen
C5 steekwonde	<ul style="list-style-type: none"> - de wonde niet reinigen (enkel het bloed afvegen) - niet informeren naar de tetanusvaccinatiestatus (incl niet doorverwijzen indien nodig) én de wonde niet ontsmetten [één van beiden wél: géén GF]

**SPECIFIEK EXAMENREGLEMENT REDDER AAN ZEE naar HOGER REDDER
(goedgekeurd op de denkcel op 14/06/2016, in voege vanaf NJ 2016)**

C6-22 scheurwonde	- het SO niet doorverwijzen - de wonde niet zo steriel mogelijk afdekken
C7-23 bijtzwonde	- het SO niet doorverwijzen - de wonde niet reinigen en ontsmetten
C8 vreemd voorwerp in de huid	- een angel niet (proberen te) verwijderen - niet doorverwijzen naar een arts bij een achtergebleven angel - een verband aanleggen met druk op het voorwerp
C9-24 hersenschudding	- geen prikkelvrije omgeving creëren (duister én stil) - het SO niet doorverwijzen
C10-25 schedelbreuk	- geen controle AH bij bewusteloos SO - het SO onnodig verplaatsen - 112 niet (laten) bellen
C11-26 neusbreuk	- de neusbloeding niet stelpen zoals bij een spontane neusbloeding (zie C16-31) - SO niet doorverwijzen
C12-27 vuiltje in het oog	- het oog niet spoelen - het oog spoelen met een ander product dan water (of fysiologisch water) - het SO niet doorverwijzen naar een oogarts bij blijvende klachten
C13-28 blauw oog	- de oogomgeving niet koelen - het getroffen oog zelf koelen - niet testen of het SO nog normaal kan kijken met het oog - het SO niet doorverwijzen naar een oogarts bij gezichtsproblemen
C14-29 tand gebroken/ los/ uit	- tand uit een blijvend gebit niet bijhouden in eigen speeksel of fysiologisch water of melk - het SO niet doorverwijzen naar een tandarts
C15-30 bloedende lip/ tong	- de wonde niet bekijken - geen kompres of vochtig washandje laten drukken tegen de wonde - het SO niet doorverwijzen als de wonde blijft bloeden >10 minuten
C16-31 spontane neusbloeding	- de neus niet (laten) dicht knijpen ter hoogte van de neusvleugels, onder het harde gedeelte van de neus - het SO niet doorverwijzen indien de bloeding aanhoudt (>20 minuten) - watten of kompressen in de neus steken
C17-32 trommelvliescheur	- watten of kompres in de bloedende gehoorgang steken - het hoofd met het bloedende oor naar boven houden - vloeistof (water, olie, oordruppels) in het bloedende oor druppelen zonder doktersadvies - het SO niet doorverwijzen naar een dokter